

Česká inspekce životního prostředí

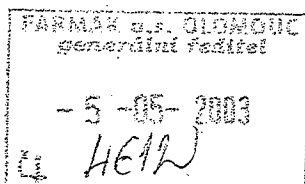

Oblastní inspektorát Olomouc, oddělení ochrany vod
Tovární 41, Olomouc, PSČ 772 00

Č.j.: O8/OV/03761/03/Sn
Datum: 2.5.2003
Vyřizuje: Mgr. Swaczyna

FARMAK, a.s.
Na Vlčinci 16/3
771 17 Olomouc

HJ-02100101-001-03-T-
030502
PŘEPRAVKA Č. 6

Rozhodnutí

Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Olomouc (dále jen „ČIŽP OI Olomouc“), jako příslušný orgán podle § 104 odst. 1 a § 112 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 76/2002 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb. (dále jen „zákon č. 254/2001 Sb.“) a podle § 42 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb.

ukládá subjektu

Název: FARMAK, a.s.
Sídlo: Na Vlčinci 16/3, 771 17 Olomouc
IČ: 45192961

opatření k nápravě

v areálu FARMAK, a.s. v Olomouci, spočívající v následujícím:

- 1. Zajistit či odstranit zařízení, která jsou, nebo v budoucnu mohou být v areálu FARMAK, a.s. zdrojem dotací závadných látek do horninového prostředí a podzemních vod a sanačními pracemi dosáhnout pro oblast nenasaturované zóny uvnitř podzemní těsnící stěny (dále jen „PTS“) těchto limitů:

Ukazatel znečištění	Zeminy (mg.kg ⁻¹)	Stavební konstrukce (mg.kg ⁻¹)
Vinylchlorid	1	1
cis 1,2-dichlorethen (DCE)	40	40
1,1,2-trichlorethen (TCE)	40	40
1,1,2,2-tetrachlorethen (PCE)	5	5
Benzen	5	5
Toluen	150	150
Chlorbenzen	10	10
Kresoly	10	10
NEL	1000	1000

Lhůta: do 30.04.2006

Odstranit kontaminaci podzemních vod a půdního vzduchu v areálu FARMAK, a.s. a sanačními pracemi dosáhnout pro oblast uvnitř PTS těchto limitů:

Ukazatel znečištění	Podzemní voda (mg.l ⁻¹)	Půdní vzduch (mg.m ⁻³)
Vinylchlorid	0,6	10
cis 1,2-dichlorethen (DCE)	3,0	10
1,1,2-trichlorethen (TCE)	0,5	10
1,1,2,2-tetrachlorethen (PCE)	0,2	10
Benzen	0,03	10
Toluen	1,8	10
Chlorbenzen	0,17	-
Kresoly	1,6	-
Amonné ionty	7,2	-
NEL	-	20

Lhůta: do 31.12.2010

Provozovat v dosavadním rozsahu ochranné sanační čerpání podzemních vod na výstupu otevřené části PTS a uvnitř PTS z důvodu znemožnění migrace kontaminantů do obytné zástavby a ochrany jímacího území Černovír.

Lhůta: po dobu nezbytně nutnou k zajištění ochranného sanačního čerpání

Vypracovat a předložit ČIŽP OI Olomouc aktualizaci analýzy rizik.

Lhůta: do 31.10.2005

Odůvodnění

FARMAK, a.s., Na Vlčinci 16/3, 771 17 Olomouc, IČ 45192961 (dále jen „FARMAK, a.s.“), ručil ČIŽP OI Olomouc k 24.2.2003 následující dokumenty, které jsou nezbytné k zahájení rávního řízení ve věci uložení nápravných opatření k odstranění starých ekologických škod areálu FARMAK, a.s.:

Výpis z obchodního rejstříku č. 42289/2002 ze dne 11.12.2002, který je vedený Krajským soudem v Ostravě, oddíl B, vložka 457 na obchodní firmu FARMAK, a.s., Na Vlčinci 16/3, 771 17 Olomouc, IČ 45192961.

Smlouva č. 210/01 o vypořádání ekologických závazků vzniklých před privatizací uzavřená mezi Fondem národního majetku České republiky a FARMAK, a.s. ze dne 2.4.2001.

Závěrečná zpráva „Analýzy rizika Olomouc – FARMAK, a.s.“, kterou zpracovala firma GHE, a.s. v květnu 2002.

Oponentní posudek „Analýzy rizik Olomouc – FARMAK, a.s.“, vypracovaný firmou WASTECH a.s. v červenci 2002.

Zápis z jednání Oponentura analýzy rizika lokalita FARMAK, a.s. Olomouc, konaného dne

- Stanovisko OES MŽP ČR k analýze rizika Olomouc – FARMAK, a.s. ze dne 5.12.2002.
- Dodatek č. 2 k analýze rizika Olomouc – FARMAK, a.s., zpracovaný firmou GHE, a.s. v lednu 2003.
- Vyjádření společnosti WASTECH, a.s. (zpracovatel oponentního posudku Analýzy rizik Olomouc – FARMAK, a.s.) k dodatku č. 1 a 2 k analýze rizika Olomouc – FARMAK, a.s. ze dne 10.1.2003.
- Žádost FARMAK, a.s. o vydání správního rozhodnutí k nápravě ekologických závad č.j.: EKO-PI-26/03 ze dne 24.2.2003.

Areál FARMAKu, a.s. se nachází na severním okraji Města Olomouce, v městské části Klášterní Hradisko a je využíván pro chemickou a farmaceutickou výrobu od roku 1934. Na severu sousedí areál se zemědělskými pozemky (pole) a za nimi se nachází jímací území pitné vody Černovír. Na východě se za hranicí podniku nachází rovněž zemědělské pozemky, nákladové nádraží ČD a železniční trať Zábřeh – Olomouc. Na jihu navazuje na areál rozptýlená zástavba, dříve bytová, dnes používána k podnikatelským aktivitám a dále vojenská nemocnice Klášterní Hradisko. Na jihozápadní okraj areálu Farmaku bezprostředně navazují objekty Střední zemědělské školy, na západní straně Farmaceutické učiliště, hřiště a sportoviště. Za těmito plochami se v prostoru ulic Lamblova a Jablonského rozkládá obytná zóna tvořená jedno- a dvoupodlažní zástavbou. Za touto obytnou zástavbou, cca 500 m od hranice areálu, protéká řeka Morava přibližně v severojižním směru. Za korytem řeky Moravy dále na západ se rozkládá hustě osídlená oblast – sídliště Lazce.

Lokalita je situována v rovinatém terénu v nadmořské výšce kolem 214 m n. m. Původní morfologie terénu je částečně poznamenána terénními úpravami při postupné výstavbě objektů. Současný povrch terénu je tvořen z velké části různými typy navážek a zpevněných ploch s průměrnou mocností 1-2 m.

Lokalita je součástí CHOPAV Kvartér řeky Moravy. Východní hranice areálu je rovněž hranicí PHO 2. stupně vnější vodního zdroje Černovír.

Zájmové území je z hlediska hydrogeologické rajonizace zařazeno do rajónu č. 162 – Pliopleistocenní sedimenty Hornomoravského úvalu. Tento rajón je součástí dílčích povodí řeky Moravy 4-10-03. Hlavní kvartérní hydrogeologický kolektor tvoří vrstva fluvialních písčitých štěrků s průlinovou propustností. Zjištěnou zvědeň lze charakterizovat jako freatickou s přímou vazbou na hladinu řeky Moravy. Dotace kolektoru vodou se děje z poříční vody, v případě lokality z prostoru soutoku řeky Moravy a Trusovického potoka, dále infiltrací srážkových vod na přilehlém povodí. Koryto řeky Moravy v prostoru Klášterní Hradisko má po většinu roku drenážní funkci, pouze za vyšších stavů hladiny v řece (jarní měsíce) dochází i zde k místní dotaci kolektoru. Hydrogeologické poměry na lokalitě jsou komplikovány vybudovanou podzemní těsnicí stěnou (PTS) kolem areálu firmy Farmak, a.s., s tím, že směrem k řece Moravě je tato PTS otevřena. Jejím účelem je zabránit pronikání kontaminovaných podzemních vod z prostoru areálu směrem k jímacímu území Černovír. Tato PTS tvoří hydraulickou bariéru ve směru přirozeného proudění podzemních vod, tj. ve směru od SV k JZ šikmo k toku řeky Moravy. Podzemní voda v neogenních sedimentech je vázána na propustnější segmenty uvnitř sedimentačního profilu, přičemž její přímou komunikaci s kvartérním kolektorem lze zcela vyloučit. Stropní izolátor tvoří fluvialní jemnozrnné zeminy (jíly). Tato vrstva je zejména v prostoru areálu Farmaku místně nahrazena antropogenními zeminami. Jímací území Černovír je od PTS vzdáleno cca 500 m severně až severovýchodně. V současné době se z něj odebírá cca 110 l.s⁻¹, v případě zvýšené potřeby může odběr činit až 250 l.s⁻¹. Dlouhodobé čerpání podzemní vody vyvolává v okolí jímacího území místní depresi se změnou proudění podzemní vody. Tato deprese sice nedosahuje k PTS, nicméně lokální změna proudění podzemní vody v okolí jímacího území Černovír

komplikuje místní hydraulické poměry v kolektoru. Dosah depresního kužele lze v podmínkách čerpaného kolektoru zhruba stanovit na 200 – 300 m.

Nápravná opatření na likvidaci ekologických škod na lokalitě FARMAK, a.s. (původně Farmakon Olomouc s.p.) se začala realizovat v r. 1977, kdy byl proveden hydrogeologický průzkum MS GEOtest Brno. S ohledem na získané výsledky a blízkost jímacích objektů v Černovíru pro hromadné zásobování obyvatel Olomoucka pitnou vodou bylo navrženo ochranné opatření sestávající z realizace podzemní těsnicí stěny jako hydraulické bariéry. V letech 1983 – 1986 byla PTS vybudována a následně zahájena aktivní ochrana jímacího území Černovír formou čerpání z vrtů uvnitř PTS a z linií vrtů podél řeky Moravy. Podzemní voda čerpaná uvnitř PTS a na liniích sanačních vrtů byla do prosince 1991 vypouštěna přímo do řeky Moravy, v současnosti je odváděna na podnikovou ČOV a po přečištění vypouštěna do městské kanalizace. Sanační čerpání linie vrtů vně PTS bylo ukončeno v únoru 1998.

V posuzované lokalitě bylo provedenými průzkumnými pracemi ověřeno následující znečištění horninového prostředí a podzemních vod:

1. Kontaminace stavebních konstrukcí a zemin nesaturované zóny CIU, BTEX, NEL a kresoly. Jde především o stavební objekty a jejich okolí, kde bylo v minulosti nakládáno se závadnými látkami, a to o sklad sodíku, budovu chemické výroby v blízkosti Střední zemědělské školy, kotelnu na pevná paliva, úložiště žíravín, starou podzemní chemickou kanalizaci a objekt stáčiště a úložiště surovin.
2. Kontaminace půdního vzduchu CIU a BTEX. Jedná se o lokality se současnou masivní kontaminací podzemních vod, z níž dochází k dotaci kontaminace půdního vzduchu.
3. Kontaminace podzemní vody CIU, BTEX, chlorbenzenem, kresoly a amonnými ionty. Kontaminace organickými látkami byla zjištěna v podzemní vodě uvnitř PTS v roztažených kontaminačních mracích v hodnotách významně překračujících kritéria C MP MŽP.

Sanační limity stanovených kontaminantů pro zeminy a stavební konstrukce jsou navrženy v závislosti na doporučení metodického pokynu MŽP ČR z r. 1996, kterým se stanovují kritéria znečištění zemin a podzemních vod, v hodnotách kritérií C.

Pro podzemní vodu a půdní vzduch byly cílové parametry kontaminantů stanoveny v souladu s analýzou rizik a jejich doplňků.

Základním předpokladem sanace lokality je odstranění a zneškodnění kontaminovaných částí staveb, zemin a především masivní kontaminace podzemních vod, ze kterých dochází k dotaci kontaminace těkavých látek do půdního vzduchu.

Podle § 42 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., citujeme: „Vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí uloží podle potřeby opatření k nápravě nabyvateli majetku získaného způsobem uvedeným ve zvláštním zákoně, který není původcem závadného stavu, ale k jehož majetku takto získanému je závadný stav vázán. Takto postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí v případě, že nabyvatel tohoto majetku jej získal s vědomím ekologické zátěže a byla-li s ním o tom uzavřena zvláštní smlouva nebo byla-li mu poskytnuta sleva z kupní ceny z důvodu závadného stavu, jenž je předmětem opatření k nápravě. Tímto způsobem postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí i v případě, existuje-li dosud původce závadného stavu.”

Na základě uzavřené ekologické smlouvy č. 210/01 a žádosti FARMAK, a.s., jako nabyvatele privatizovaného majetku, zahájila ČIŽP OI Olomouc pod č.j.: 08/OV/02426/03/Sn

ze dne 21.3.2003 správní řízení o uložení těchto nápravných opatření k odstranění zjištěného znečištění v areálu FARMAK, a.s. Olomouc:

1. Zajistit či odstranit zařízení, která jsou, nebo v budoucnu mohou být v areálu FARMAK, a.s. zdrojem dotací závadných látek do horninového prostředí a podzemních vod a sanačními pracemi dosáhnout pro oblast nesaturované zóny uvnitř podzemní těsnící stěny (dále jen „PTS“) těchto limitů:

Ukazatel znečištění	Zeminy (mg.kg ⁻¹)	Stavební konstrukce (mg.kg ⁻¹)
Vinylchlorid	1	1
cis 1,2-dichlorethen (DCE)	40	40
1,1,2-trichlorethen (TCE)	40	40
1,1,2,2-tetrachlorethen (PCE)	5	5
Benzen	5	5
Toluen	150	150
Chlorbenzen	10	10
Kresoly	10	10
NEL	1000	1000

Lhůta: do 30.04.2006

2. Odstranit kontaminaci podzemních vod a půdního vzduchu v areálu FARMAK, a.s. a sanačními pracemi dosáhnout pro oblast uvnitř PTS těchto limitů:

Ukazatel znečištění	Podzemní voda (mg.l ⁻¹)	Půdní vzduch (mg.m ⁻³)
Vinylchlorid	0,6	10
cis 1,2-dichlorethen (DCE)	3,0	10
1,1,2-trichlorethen (TCE)	0,5	10
1,1,2,2-tetrachlorethen (PCE)	0,2	10
Benzen	0,03	10
Toluen	1,8	10
Chlorbenzen	0,17	-
Kresoly	1,6	-
Amonné ionty	7,2	-
NEL	-	20

Lhůta: do 31.12.2010

3. Provozovat v dosavadním rozsahu ochranné sanační čerpání podzemních vod na výstupu otevřené části PTS a uvnitř PTS z důvodu znemožnění migrace kontaminantů do obytné zástavby a ochrany jímacího území Černovír.

Lhůta: po dobu nezbytně nutnou k zajištění ochranného sanačního čerpání

4. Vypracovat a předložit ČIŽP OI Olomouc aktualizaci analýzy rizik.

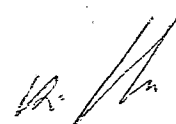
Lhůta: do 31.10.2005

Účastníci řízení se k zahájenému správnímu řízení a podkladům rozhodnutí v zákonné lhůtě 15-ti dnů od doručení oznámení nevyjádřili, máme tudíž za to, že se účastníci řízení vzdali práva na vyjádření a bylo rozhodnuto podle dostupných podkladů.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí je možné podat podle ustanovení § 53 a následujícího zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) odvolání k Ministerstvu životního prostředí do 15-ti dnů od jeho doručení podáním učiněným u České inspekce životního prostředí.

Ing. Karel Zima
hlavní inspektor OI

Obdrží účastníci řízení – na doručenkou do vlastních rukou

1. Adresát
2. Magistrát města Olomouce, Horní náměstí 1, 771 27 Olomouc

Na vědomí

3. Magistrát města Olomouce, odbor životního prostředí, odd. vodního hospodářství, Kosmonautů 10, 771 27 Olomouc
4. Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 11, 601 75 Brno
5. Středomoravská vodárenská, a.s., Tovární 41, 772 11 Olomouc
6. Spis